

s lijepim i urednim velikim prostorijama same pogoške zgrade s novim strojevima i uređajima, opskrbljena je modernim kupaonicama i garderobom za radnike, a ima i veliku upravnu zgradu i garaže. Ona se bitno razlikuje od starih mljekara u Belom Manastiru i Somboru, naročito u prostranosti prostorija, u novim i modernim uređajima te u veoma jakim rashladnim uređajima, koji su ovaj čas slabo iskorišteni, jer nema dovoljno mlijeka kao ni u ostalim našim mljekarama.

U prisnom razgovoru s tehničkim upraviteljem mljekare drugaricom ing. Cvetković i predsjednikom Radničkog savjeta drugom Šovljanski, saznali smo, da je sadašnji promet mljekare 10—12.000 litara na dan. Od toga dolazi 10—15% nakiselo. U gradu se prodaje u bocama 8—9.000 litara na dan po cijeni od 28 Din i uz gubitak nešto više od 3 Din po litri. Ovoga proljeća na nakupnom području pojavila se konkurencija zadruga i susjednih mljekarskih poduzeća, koja je dovela do nabijanja otkupnih cijena (po 32 Din za litru). Na nedavnom sastanku, koji je održan u Trgovinskoj komori, dogovoreno je, da se poštuju nakupni rejoni i da nakupne cijene, koje se sada na ovom području Vojvodine kreću od 15—17 Din za litru, budu što realnije.

Budući da je pojačano izbila TBC kod goveda na pojedinim poljoprivrednim dobrima, koja isporučuju mlijeko, mljekara je počela proizvoditi maslac od pasteuriziranog vrhnja, koji prodaje po 480 Din, a jogurt po 40 Din. Pred par dana isporučen je i vagon kačkavalja za Grčku po cijeni od 340 Din.

Zanimat će naše čitaoce i način, kako ova mljekara plaća mlijeko i sabirače. Sabirač je odgovoran za kvalitet sabranog mlijeka, o kojem zavisi i njegova plaća; on dobiva 0.40—0.70 Din za litru sabranog mlijeka. Proizvođačima jednog sela isplaćuje se mlijeko podjednako, t. j. po prosjeku masti, koje su imali u dotičnom mjesecu. Prema izjavi druga Šovljanskog sadašnji prosjek masti je vrlo dobar i kreće se od 3,5—3,7%.

Počašćeni vrlo dobrim jogurtom napustili smo poslije podne lijepu novosadsku mljekaru i nastavili put prema Vinkovcima.

U razgovoru, koji se je putem razvio, konstatirali smo, da se naši problemi, kojih ima mnogo, a čestoput su podjednaki u svim mljekarama, uspješno mogu rješavati i vlastitim snagama. Treba ih samo poznavati. Takovu upoznavanju mnogo je pridonijelo i ovo putovanje, pa je jedan od učesnika s pravom izjavio: »Više sam naučio na ovom putu nego u posljednja dva mjeseca u mom pogonu!«

Slažem se s ovom izjavom, pa se ovom prilikom zahvaljujem upravama kolektiva, koje smo pohodili, na prijateljskom dočeku, a osječkoj i županjskoj mljekari, što su nam omogućili prijevoz svojim automobilima.

KONFERENCIJA O UNAPREĐENJU ZADRUŽNOG MLJEKARSTVA

1. VIII. o. g. održala se na inicijativu »Agroproizvoda« mljekarska konferencija u Zagrebu. Konferenciji su prisustvovali ing. Gaži sa strane Glavnog saveza poljoprivrednih zadruga, drug Hrešč od »Agroinvesta«, predstavnici zadružnih mljekara St. Petrovo Selo, Veliki Grđevac, Rovišće, Gradec, Okučani te predstavnik Sekretarijata za narodnu privredu Gašparac F., Udruženja mljekarskih poduzeća ing. Markeš M., Poljoprivredno-šumarskog fakulteta ing. Sabadoš D., Stočarskog zavoda, Novi Dvori ing. Kaštelan D. i od Centralnog higijenskog zavoda dr. Kovačević M.

Konferenciji je predsjedao drug Prodanović. Dnevni red konferencije bio je: 1. Stanje zadružnog mljekarstva (otkup, prerada), 2. Kako da se organizira i unaprijedi zadružno mljekarstvo.

O stanju zadružnog mljekarstva izneseno je, da sada ima oko 70 zadružnih mljekara s kapacitetom 300—10.000 litara mlijeka; neke su sabirnice, a većina se bavi preradom; njihov kapacitet je iskorišten sa svega 50%. Najvećim dijelom zadružne mljekare nemaju odgovarajućih prostorija, naprava i opreme, a ni 10% zadruga nema kvalificiranog kadra. One nemaju svoje organizacije, koja bi im pružala pomoć, pa se zato na konferenciji predlagalo, neka se osnuje Savez mljekarskih zadruga ili što slično. Da se izobrazu stručni kadar, predlagali su neki već zadnjih 5 godina, a i prije

rata, da se osnuju mljekarske škole. Danas je to pitanje akutno. Za mljekarsku školu najzgodniji objekat bila bi mljekara u Bjelovaru, koja je i građena za tu svrhu, a danas radi kao sabirna stanica Zagrebačke mljekare. Od Oslobođenja do danas bilo je organizirano mnogo tečajeva, koji su trajali 14 dana do 3 mjeseca, a svršilo ih je oko 400 polaznika. Bilo je istaknuto, da mljekarske zadruge imaju prednost pred drž. mljekarama, jer stoje u uskoj vezi s proizvođačima, t. j. sa sirovinom. Ipak, slabost sadašnjih zadrugnih mljekara leži u tome, što nisu organizaciono učvršćene. Pojedini članovi tih zadruga dobivljaju mlijeko i drž. mljekarama, ako im plaćaju veću cijenu. Da je svijest članova zadrugnih mljekara veća, sigurno bi prednjačile državnim mljekarama. Neki su zadrugari prigovarali drž. mljekarama, da ulaze u njihov rejon, da nekoje drže previsoku cijenu a druge da premalo plaćaju mlijeko. Tako je predstavnik mljekarske zadruge u Vel. Grdevcu naveo, da bivši direktor poduzeća »Zdenka« nije pružio nikakovu pomoć mljekarskim zadrugama i da se s njime nije mogla uspostaviti suradnja. Nakon promjene direktora odnosi su bolji.

Na prigovor jednog predstavnika zadruga, da su drž. mljekare dobile velika sredstva, a zadruge mala, odgovara drug Gaži, da je zadrugni sektor dobio kredit od preko 2 milijarde. Sada se daje kredit za zadrugne mljekare, koje se osnivaju u krajevima, gdje inače nema mljekara, a proizvođači ne znaju, što će s mlijekom (na pr. Lika). Proširenjem mreže mljekara u krajevima, koji su manje pristupačni prometnim vezama, dat će se poticaj za pojačanje govedarstva. Zadrugne mljekare, pored drugih zadaća, imaju i tu, da unapređuju stočarstvo. I prije rata nabavljale su rasplodne bikove, krave i krepku krmu (posije, sačmu) za svoje članove.

Konstatiralo se, da »Poljoopskrba« dosad nije mogla opskrbiti mljekare potrepštinama i opremom. Kao razlog navodi se, da poduzeće nije imalo posebnu mljekarsku referadu i da je u početku moralo robu uglavnom uvoziti, a takva roba bila je skupa. Nadalje, ono ne može držati na skladištu sve artikle, kada ne zna što, i koliko ih treba. Zato bi trebalo, da o tome daje podatke »Agroprodukt« ili Glavni savez poljoprivrednih zadruga. Ali tome se prigovorilo, jer je dužnost »Poljoopskrbe«, da sama prikuplja podatke. Poteškoća leži u tome, što za mljekarske potrepštine i opremu nema popusta kao za ostale poljoprivredne potrepštine i strojeve. Udruženje mljekarskih poduzeća podnjelo je predstavku Sekretarijatu za nar. privredu Vlade FNRJ, da se popust odobri za mljekarske potrepštine i strojeve slično kao i za druge poljoprivredne strojeve. Danas već i naše tvornice izrađuju preko 100 raznih artikala potrebnih za mljekare. Doduše kvaliteta još nije dobra, ali s vremenom bit će bolja. U diskusiji zaključeno je, da zadrugne mljekare trebaju zajedničku organizaciju, ali za to nije potrebno osnovati poseban savez, kad već postoji Udruženje mljekarskih poduzeća, u koji su već učlanjene mljekarske zadruge. I one su ravnopravne članice kao i drž. mljekare.

Na konferenciji je donesen zaključak, da se u Glavnom savezu poljoprivrednih zadruga osnuje inicijativni odbor, koji će obraditi zadrugnu mljekarsku problematiku i pozvati zadrugne mljekare, da se upišu u članstvo Udruženja mljekarskih poduzeća. Odbor će se pobrinuti, da se osnuje mljekarska škola i da se ispravno rješavaju sva pitanja, koja se tiču unapređenja zadrugnog mljekarstva.

U inicijativni odbor predloženi su: za tajnika drug Vučetić, a za članove predstavnici zadrugnih mljekara Vel. Grdevac, Okučani, Rovišće, drugovi Sever (Kutina), ing. Sabadoš D. (Polj.-šumar. fakultet) i Hrešč (»Agroinvest«). **K.**

Naredba o obaveznoj tuberkulinizaciji goveda propisuje (Narodne Novine br. 33 od 30. srpnja 1953.), da se u toku godine 1953. ima izvršiti obavezna tuberkulinizacija svih goveda na području kotara: Bjelovar, Čakovec, Čazma, Dugo Selo, Đurđevac, Koprivnica, Križevci, Kutina, Ludbreg, Prelog, Samobor, Varaždin, Velika Gorica, Vrbovec, Zagreb, Zelina kao i na području grada Zagreba.

Isto tako da se imaju u godini 1953. tuberkulinizirati i sva goveda na poljoprivrednim i zadrugnim dobrima na području Narodne Republike Hrvatske.